

SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITON KANNANOTTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTOLAIKSI HE 21/2009

Suomen Eläinlääkäriliiton mielestä eläinlääkintähuoltolain uudistus on tarpeellinen ja lakiesitys on pääasiassa kannatettava. Eläinlääkäriliitto pitää tärkeänä lakiesityksen saattamista voimaan mahdollisimman pikaisesti ja korostaa myös lisätalousarviossa esitetyn määrärahan tärkeyttä. Valtion tehtävänä säilyvän **eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnan hoitaminen edellyttää esitettyä 4,8 miljoonan euron lisämäärärahaa talousarvioon**. Esityksen tavoitteena oleva ennaltaehkäisevän työn korostaminen eläinlääkintähuollossa on oikea. **Ennaltaehkäisevällä toiminnalla on merkittävä rooli eläinten hyvinvoinnin edistämisessä ja eläintautien torjunnassa**. Terveystyön sisällyttäminen peruseläinlääkäripalveluihin onkin hyvä uudistus. Myös **elintarvikkeiden turvallisuuden varmistaminen on oleellinen osa eläinlääkintähuoltoa**, koska eläinten terveydellä, hoidolla ja hyvinvoinnilla on suoraan vaikutuksia niistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen.

Lakiesityksessä oleva jako hyötyeläimiin muihin ja kotieläimiin on edelleen tulkinnanvarainen ja epäselvä. Esimerkiksi ravihevoseet ovat sekä kilpailutarkoituksessa pidettäviä että elinkeinotoimintaan kuuluvia eläimiä ja kuuluvat siten lakiesityksen mukaan kumpaankin edellä mainittuun ryhmään. Eläinlääkäriliitto pitää selkeämpänä ja parempana aikaisemmin lausunnolla ollutta lakiesitystä, jossa erottelu oli poistettu ja esityksessä määriteltiin ainoastaan kotieläimet. Peruseläinlääkäripalvelujen järjestäminen kaikille kotieläimille olisi selkeää, eikä tarkoittaisi käytännössä kunnan velvollisuuksien laajentamista nykyisestä. Kunnan velvollisuutena on joka tapauksessa kiireellisen eläinlääkäriavun järjestäminen kaikille kotieläimille ja siten siihen vaadittava henkilöstö ja toimitilat.

Eläinlääkäriliitto korostaa, että kunnallisen eläinlääkintähuollon ei ole tarkoituksenmukaista kilpailla yksityisen palvelutuotannon kanssa ja etenkin suurissa asutuskeskuksissa lemmikkieläinten eläinlääkäripalveluista merkittävän osan tuottaa yksityinen sektori. Eläinlääkäriliitto kannattaa myös lakiesityksen kirjausta kuntien eläinlääkintähuoltosuunnitelmia, joissa kunnat velvoitetaan ottamaan huomioon yksityinen palveluntuotanto alueellaan. Kuitenkin harvaan asutun maan kaikissa osissa ei ole tarjolla yksityisiä eläinlääkäripalveluita ja eläinsuojelulliset näkökohdat huomioiden tulee peruseläinlääkäripalveluiden olla kaikkialla saatavilla kohtuullisella etäisyydellä. Eläinlääkäriliiton näkemyksen mukaan yksityiset ja kunnalliset eläinlääkäripalvelut tulisi nähdä kokonaisuutena, jolla pystytään tuottamaan palvelut kaikille eläimille.

Yllämainituin perusteluin **Eläinlääkäriliitto esittää, että epäselvä jako hyötyeläimiin ja muihin kotieläimiin poistetaan ja laissa määritellään ainoastaan kotieläimet.** Tällä muutoksella kunnan velvollisuutena olisi varmistaa, että peruseläinlääkäripalvelut olisivat kaikille eläimille saatavilla. Kuitenkin kunnan eläinlääkintähuoltosuunnitelmassa selvitettäisiin yksityinen palveluntuotanto alueella ja kunta voisi tältä osin vähentää omaa palvelutuotantoaan.

Vähintään Eläinlääkäriliitto esittää, että **12 § perusteluissa paremmin määriteltäisiin kuinka palveluiden saatavuus todennetaan.** Kyseisen pykälän perusteluosassa tulisi viitata kunnan eläinlääkintähuoltosuunnitelmaan, jossa tulee olla tiedot eläinlääkäripalveluiden tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksista sekä selvitetty yksityisten tuottajien tarjoamat palvelut. Selvityksissä tulee huomioida 14 § vaatimus palveluiden saatavuudesta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä.

Kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestettävä kaikille kotieläimille, koska päivystysaikaista palvelua yksityinen sektori ei suurelta osin kata ja tältä osin esitys on hyvä. Päivystys on tarkoituksenmukaista järjestää nykyistä suuremmilla alueilla, jotta yksittäisen eläinlääkärin työsidonnaisuus muodostuu kohtuulliseksi. Päivystysalueiden määrittelyssä on kuitenkin tärkeää huomioida kohtuulliset välimatkat kuten lakiesityksen 14§ edellytetään. Eriytetty pien- ja suureläinpäivystys mahdollistaa paremman töiden jakamisen ja paremman palvelun eläinten omistajille. Päivystyksen eriyttäminen parantaa myös eläinlääkäreiden työolosuhteita ja siten osaltaan parantaa eläinlääkäreiden saatavuutta. Myös keskitetty ja tarvittaessa maksullinen yhteydenottopalvelu parantaa töiden organisointia ja vähentää osaltaan työn kuormittavuutta. Pidentyvien matkojen takia on entistä tärkeämpää säilyttää kunnan mahdollisuus osallistua eläinlääkäripalveluiden kustannuksiin, jotta voidaan taata palveluiden tasapuolisuus.

Eläinlääkäriliiton mielestä esitys parantaa eläinlääkintähuoltoa monelta osin. Kuntien yhteistoiminta eläinlääkintähuollossa mahdollistaa työtehtävien tarkoituksenmukaisemman hoitamisen ja eläinlääkäreiden erikoitumisen tehtävissään. Eläinlääkintähuollon suunnitelmallisuus ohjanee resursseja nykyistä paremmin ja läpinäkyvämmiin.

Eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnan muuttaminen valtion kunnilla teettämäksi tehtäväksi on kannatettavaa. Nykyisin eläinlääkärillä on kaksi työnantajaa kun hän toimii kunnan palveluksessa ja saa suorita toimeksiantotehtäviä valtiolta. Lisäresurssit valvontatehtäviin ja yhteistoiminta-alueiden muodostaminen mahdollistavat valvontaeläinlääkärin virkojen perustamisen, jolloin nämä tehtävät voidaan hoitaa paremmin ja eläinlääkäreiden jääviystilanteet valvonnassa on mahdollista välttää. Kunnaneläinlääkärit ovat kokeneet ongelmalliseksi suoraan maatalouden tukiin vaikuttavan valvonnan tekemisen ja tämä ongelma poistuu näiden tehtävien siirtyessä lääninhallitusten tehtäväksi. On kuitenkin jatkossakin tärkeää, että eläinlääkäreiden toimivaltaa eläinsuojeluvalvonnassa ei rajata, koska kunnaneläinlääkäreillä on paikallistuntemusta ja ammatillista osaamista eläinsuojelutehtävissä.

Kunnaneläinlääkärijärjestelmän säilyttäminen on tärkeää mm. tarttuvien tautien hallinnassa. Esimerkiksi kevään aikaisessa Salmonella-epidemiassa

kunnaneläinlääkäriverkosto mahdollisti nopean näytteenoton ja siten tilanteen ripeän kartoittamisen.

Sanna Hellström
Suomen Eläinlääkäriliiton pj